SCR సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు 452

క్రిషన్ కుమార్

వర్సెస్

ది యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా

1959
మే, 21

(జాఫర్ ఇమామ్ మరియు జె.ఎల్. కపూర్ న్యాయమూర్తులు)

నేర విచారణ – దుర్వినియోగం –సేవకుడు వస్తువులను స్వీకరించి తన యజమానికి లెక్కలు చూపడంలో విఫలమైతే – మార్పిడి రుజువు , అవసరమైతే – సేవకుని ద్వారా తప్పుడు వివరణ , పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చా – అవినీతి నిరోధకం1947(II/1947), సెక్షన్ 5(1)(c).

అప్పీలుదారు ఢిల్లీలోని సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌లో అసిస్టెంట్ స్టోర్ కీపర్‌గా ఉద్యోగం చేస్తున్నారు. అతను సంస్థ కోసం రైలు ద్వారా అందుకున్న ఇనుము మరియు ఉక్కు యొక్క సరుకును డెలివరీ తీసుకొనిమరియు వాటిని రైల్వే సైడింగ్ నుండి తొలగించాడు. సరుకులు సంస్థకు చేరలేదు. అప్పీలుదారు తరువాతి రోజుల్లో విధులకు గైర్హాజరయ్యాడు మరియు అతన్ని పిలిచినప్పుడు అతను సరుకులను డెలివరీ తీసుకోలేదని తప్పుడు వివరణ ఇచ్చాడు .అప్పీలుదారువస్తువులను దుర్వినియోగం చేసినందుకు ప్రయత్నించారు. అవినీతి నిరోధక చట్టం , 1947లోని సెక్షన్ 5(1)(c) ప్రకారం , విచారణలో, అతను వస్తువులను మరొక వైపుకు తరలించినట్లు అతను డిఫెన్స్ తీసుకున్నాడు. అతని వాదన ఆమోదించబడలేదు మరియు అప్పీలుదారు దోషిగా నిర్ధారించబడింది. అతను వస్తువులను తన స్వంత అవసరాలకు మార్చుకున్నాడని మరియు అతను వాటిని స్వీకరించిన ప్రయోజనం కోసంవాటిని వర్తింపజేయలేదని నిరూపించడంలో ప్రాసిక్యూషన్ విఫలమైనందున అతనిని శిక్షించడం చెడ్డదని అప్పీలుదారు వాదించాడు .

అప్పీలుదారు సరైన విధంగా దోషిగా నిర్ధారించబడిందని పేర్కొన్నట్లు చెప్పబడింది. సేవకుడు వస్తువులను అందుకున్నాడని , అతను తన యజమానికి లెక్కలు చెప్పాల్సిన బాధ్యత ఉందని మరియు అతను అలా చేయలేదని ప్రాసిక్యూషన్ నిరూపించినప్పుడు దుర్వినియోగం యొక్క నేరం స్థాపించబడింది

లెక్కలు చూపడంలో వైఫల్యం ప్రమాదవశాత్తూ జరిగన నష్టం కారణంగా అయితే ఆ విషయం సేవకుడికి తెలిసి వుండాలి , నష్టాన్ని వివరించడం అతని కోసం ; అతనిని బహిష్కరించే అన్ని రక్షణలు లేదా పరిస్థితులను తొలగించడం ప్రాసిక్యూషన్ కోసంకాదు. తప్పుడు వివరణ ఇవ్వడం అనేది దోషి ఉద్దేశాన్ని నిర్ణయించడంలో, కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోగల ఒక అంశం.

హరకృష్ణ మెహతాబ్ v. ఎంపరర్ , A.I.R.(1930) pat. 209; లార్నియర్ v. రెక్స్,(1914) A.C. 221; ఎంపరర్ v. శాంతా సింగ్ , A.I.R (1944) Lah. 338; ఎంపరర్ v. చతుర్ భుజ్ , (1935) I.L.R Pat. 108; రెక్స్ v. విలియం, (1836) 7 C. & P. 338 మరియురెగ్ v. లించ్, (1854) 6 Cox. CC 445, సూచించబడింది.

క్రిమినల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 114/1957.

డిసెంబరు 6, 1955 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా అప్పీల్ చేయబడింది , పంజాబ్ హైకోర్టు (సర్క్యూట్ బెంచ్) ఢిల్లీ యొక్క క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం. 25-D/1953 లో ఆగస్టు 27, 1953 నాటి తీర్పు మరియు ఆర్డర్ నుండి ఉద్భవించింది. క్రిమినల్ కేసు నెం. 3/1953 లో ఢిల్లీలోని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కోర్టు.

అప్పీలుదారు తరపున: ఆర్.ఎల్. ఆనంద్, ఎస్.ఎన్. ఆనంద్.

ప్రతివాది తరపున: హెచ్.జె.ఉమ్రిగర్, మరియు ఆర్.హెచ్.ఢేబర్,

1959, మే 21 న న్యాయస్థానం యొక్క తీర్పును వెలువరించిన వారు,

కపూర్, న్యాయమూర్తి :- ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్ పంజాబ్ హైకోర్టు యొక్క తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలుదారుని నేరారోపణ క్రమాన్ని నిర్ధారిస్తుంది . సెక్షన్ 5(1)(c) అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1947 (11/1947) (ఇకపై చట్టంగా సూచిస్తారు). హైకోర్టు అప్పీలుదారుకు విధించిన శిక్షను తొమ్మిది నెలల కఠిన కారాగార శిక్షకు తగ్గించింది.

అప్పీలుదారు ఢిల్లీలోని సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌లో అసిస్టెంట్ స్టోర్ కీపర్‌గా పనిచేశాడు మరియు ఇతర విధులలో సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు రైలు ద్వారా అందిన సరుకులను డెలివరీ చేయడం అతని డ్యూటీ మరియు ఆ హోదాలో అతను ఒక ప్రధాన వస్తువు దాదాపు 500 Mds బరువున్న ఇనుము మరియు ఉక్కుతో కూడిన వ్యాగన్ లోడ్ యొక్క భాగమును దుర్వినియోగం చేసినట్లు ఆరోపణలు ఉన్నాయి, ఆగస్ట్ 12, 1950 నాటి రైల్వే రసీదు నం. 039967 కింద టాటా ఐరన్ & స్టీల్ కంపెనీ, టాటానగర్ నుండి ఢిల్లీ రైల్వే స్టేషన్‌లో స్వీకరించబడింది. ఈ సరుకును అక్టోబర్ 2, 1950న లాహోరీ గేట్ డిపోలో డెలివరీ చేశారు. సరుకు చాలా కాలంగా రైల్వే డిపోలో పడి ఉంది మరియు సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్ డెలివరీ తీసుకునే ముందు , వార్ఫేజ్ మరియు డెమరేజ్ ఛార్జీలను తగ్గించడానికి ప్రయత్నాలు చేసింది, అయితే అది కేవలం రూ. 100 తగ్గింపును పొందడంలో విజయవంతమైంది.అప్పీలుదారు రూ. 2,332-4-0 అక్టోబరు 2న క్రెడిట్ నోట్స్ PN మరియు P. 0 ద్వారా డెమరేజ్ కోసం , మరుసటి రోజున అతను మరో రూ. 57-3-0 క్రెడిట్ నోట్ PQ ద్వారా చెల్లింపులు చేశారు. ప్రాసిక్యూషన్ కేసు ఏమిటంటే, ఈ సరుకు ఎప్పుడూ సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు చేరలేదు మరియు అప్పీలుదారు ఈ వస్తువులను తొలగించి , వాటిని దుర్వినియోగం చేసాడు. అక్టోబరు 4, 1950 తర్వాత, అనారోగ్యం కారణంగా అతను పనికి గైర్హాజరయ్యాడు, కానీ అక్టోబరు 7న అతన్ని పిలి పించారు మరియు అడ్మినిస్ట్రేషన్ డైరెక్టర్ మిస్టర్ ఎఫ్.సి గేరా ముందు హాజరుపరిచారు మరియు అతను (అప్పీలుదారు) , అది రైల్వే రసీదుతో పాటు మరొక రైల్వే రసీదు మరియు పెట్రోల్ మరియు రవాణా అధికారి సంతకం చేసిన ఖాళీ క్రెడిట్ నోట్లు పోయినవని వివరణ ఇచ్చాడు. ఆ రైల్వే రసీదులో ఉన్న వస్తువులు క్లియర్ అయినట్లు కూడా తనకు తెలియదని పేర్కొన్నాడు.ఈ వివరణ తర్వాత అప్పీలుదారు. పోలీసులకు అప్పగించబడింది మరియు అక్టోబర్ 7, 1950న మిస్టర్ ఎఫ్‌సి గేరా ఉదాంతంతో అతనిపై కేసు నమోదు చేయబడింది.

మరుసటి రోజు , అంటే, అక్టోబర్ 8, 1950న, అప్పీలుదారు సబ్-ఇన్‌స్పెక్టర్ సుమేర్ షా సింగ్‌కి గుర్తించిన గుర్బచన్ సింగ్‌కి తాను వస్తువులను ఇచ్చానని మరియు ఈ సబ్-ఇన్‌స్పెక్టర్ సమక్షంలో ఒక ప్రకటన చేసాడు. ఆ సమయంలో యూనిఫాంలో లేరు. గుర్బచన్ సింగ్ రూ. 200 అప్పీలుదారునకు ఇచ్చారు. దానినిసబ్-ఇన్‌స్పెక్టర్ స్వాధీనం చేసుకున్నాడు , ఆపై గుర్బచన్ సింగ్ , సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు చెందిన సబ్-ఇన్‌స్పెక్టర్ , ధరమ్ వీర్ మరియు సాక్షి కర్తార్ సింగ్‌తో కూడిన పార్టీని కొటియాఖాన్ వద్ద అమర్ సింగ్ ప్రాంగణానికి తీసుకువెళ్లాడు. స్టీల్ మరియు ఉక్కు

వస్తువులను స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు రికవరీ మెమోలు తయారు చేయబడ్డాయి. లాహోరీ గేట్ గూడ్స్ డిపో నుండి సరుకు రవాణా చేయబడిన ఏడు ప్యాకేజీలు తరువాత స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

అప్పీలుదారు యొక్క డి ఫెన్స్ ఏమిటంటే, అతను వస్తువులను అక్టోబర్ 2 మరియు 3 తేదీలలో డెలివరీ తీసుకొని , మరియు తొలగించబడి వాటిని సెలూన్ సైడింగ్ అని పిలిచే మరొక రైల్వే సైడింగ్‌కి , ఇక్కడ సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్ యొక్క వస్తువులు వార్ఫేజ్ మరియు డెమరేజీని ఆదా చేయడానికి అప్పుడప్పుడు పేర్చబడేవి అక్కడకు తరలించబడింది అని . సుఖ్‌దేవ్ సింగ్ నడుపుతున్న సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు చెందిన ట్రక్ ద్వారా అక్టోబర్ 2 మరియు 3 తేదీల్లో సెలూన్ సైడింగ్‌కు ఈ వస్తువులను తరలించినట్లు అతను తన సాక్ష్యంలో పేర్కొన్నాడు. అప్పీలుదారు సుఖ్‌దేవ్ సింగ్ మరియు ఇద్దరు చౌకీదార్‌లను తన వాదనకు మద్దతుగా సమర్పించారు , అతను ఈ వస్తువులను సుఖ్‌దేవ్ సింగ్ ట్రక్ ద్వారా మరియు కొన్ని బండ్లపై లాహోరీ గేట్ డిపో నుండి సెలూన్ సైడింగ్‌కు తరలించాడు. ఈ సాక్ష్యాన్ని హైకోర్టు అంగీకరించలేదు. అందువల్ల, ఆ సరుకులో అందిన వస్తువులు, అప్పీలుదారు యొక్క స్వంతంగా చెప్పిన ప్రకారం , లాహోరీ గేట్ డిపో నుండి తొలగించబడ్డాయి , అయితే అవి సెలూన్ సైడింగ్‌కు చేరుకున్నట్లు రుజువు కాలేదు మరియు అవి సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు చేరుకోలేదు. సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్ నుండి అందుకున్న రైల్వే రసీదు లేదా క్రెడిట్ నోట్‌లు ఏమయ్యాయని అప్పీలుదారు అక్టోబర్ 7, 1950న తప్పుడు వివరణ ఇచ్చాడనే వాస్తవం కూడా ఉంది మరియు అప్పీలుదారు . అక్టోబరు 4 నుండి అక్టోబరు 7 వరకు డ్యూటీ నుండి గైర్హాజరయ్యాడు మిస్టర్ ఎఫ్‌సి గెరాకు పంపబడే వరకు.

గుర్బచన్ సింగ్ , వస్తువులను అమర్ సింగ్ ఉన్న ప్రదేశానికి తరలించారని , అక్కడ నుంచి కొన్ని ఇనుము మరియు ఉక్కు వస్తువులు స్వాధీనం చేసుకున్నారని కూడా ప్రాసిక్యూషన్ చూపించడానికి ప్రయత్నించింది. ఇప్పుడు ఈ ఇనుము మరియు ఉక్కు వస్తువులు టాటానగర్ నుండి రైల్వే రసీదు నం. 039967 కింద అందుకున్న వస్తువులతో లెక్క సరిపోలేదు. మరియు అమర్ సింగ్ స్థలం నుండి స్వాధీనం చేసుకున్న వస్తువులు టాటా ఐరన్ &స్టీల్ కో తయారీకి సంబంధించినవిగా చూపబడలేదు. అందువల్ల, అప్పీలుదారు వస్తువులను డెలివరీ తీసుకున్నట్లు కేసు దానంతట అదే కుదించబడుతుంది. ఈ వస్తువులు అప్పీలుదారునిచే లాహోరీ గేట్ రైల్వే డిపో నుండి తొలగించబడి మరియు అవి ఎప్పటికి సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు చేరుకోలేదు. ప్రాసిక్యూషన్ అమర్ సింగ్ వద్ద దొరికిన వస్తువులను అప్పీలుదారు

అందుకున్న, డెలివరీ తీసుకున్న మరియు తొలగించబడిన వస్తువులతో అనుసంధానించాలని కోరింది , అయితే వారు అలా చేయడంలో విఫలమయ్యారు ఎందుకంటే వస్తువుల గుర్తింపు లేదా గుర్బచన్ సింగ్‌ని , అప్పీలుదారు తొలగించబడిన వస్తువులను అమర్ సింగ్ స్థానంలోకి తీసుకెళ్లమని అడిగినట్టు నిలదీయలేదు.

ఈ విషయానికి సంబంధించి నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న ఏమిటంటే , అప్పీలుదారు వస్తువులను దుర్వినియోగం చేశాడని ప్రాసిక్యూషన్ కేసును నిరూపించిందా అనేది. అప్పీలుదారు ద్వారా వస్తువులు స్వీకరించబడ్డాయి మరియు అతనిచే తొలగించబడినట్లు రెండు పార్టీల సాక్ష్యం నుండి ఇది బయటపడుతుంది; మరియు వారు సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు ఎప్పటికి చేరుకోలేదు. లాహోరీ గేట్ డిపోలో అప్పీలుదారు మొత్తం సరుకును డెలివరీ తీసుకొన్నారని మరియు "అక్టోబర్ 2వ మరియు 3వ తేదీల్లో సరుకులో రెండు గణనీయమైన భాగాలను వాస్తవంగా తొలగించడానికి అతను బాధ్యత వహించాడని" హైకోర్టు ముందు వాస్తవంగా వివాదం లేదు.

అప్పీలుదారుని దోషిగా నిర్ధారించబడిన నేరం,చట్టం యొక్క 5(i) (సి) క్రింది విధంగా ఉంది:-

5. (1) "ప్రభుత్వ సేవకుడు తన విధి నిర్వహణలో నేరపూరిత దుష్ప్రవర్తనకు పాల్పడినట్లు చెప్పబడింది.

(c) అతను నిజాయితీగా లేదా మోసపూరితంగా దుర్వినియోగం చేస్తే లేదా తన స్వంత ఉపయోగం కోసం మార్చినట్లయితే లేదా పబ్లిక్ సర్వెంట్‌గా అతని నియంత్రణలో ఉన్న ఏదైనా ఆస్తిని లేదా అలా చేయడానికి ఇతర వ్యక్తిని అనుమతించినట్లయితే;

'నిజాయితీ లేకుండా ' అనే పదం భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 24లో నిర్వచించబడింది . దీని ప్రకారం,

"ఒక వ్యక్తికి అన్యాయంగా లాభం లేదా మరొక వ్యక్తికి అన్యాయంగా నష్టం కలిగించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఎవరైనా ఏదైనా చేస్తే, ఆ పనిని నిజాయితీ లేకుండా చేసారు' .అని నిర్వచించబడినది.

భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోసెక్షన్ 25 నందు "మోసపూరితంగా" అనే పదమును ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించబడింది :

"ఒక వ్యక్తి ఒక పనిని మోసం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేస్తే మోసపూరితంగా చేసాడని చెప్పబడింది , కానీ ఇతరత్రా కాదు."

తప్పుడు లాభం నందు తప్పుగా నిలుపుదల చేసినది మరియు తప్పుడు నష్టం నందు ఆస్తికి దూరంగా ఉంచడం అలాగే ఆస్తిని తప్పుగా కోల్పోవడం కలిగి ఉంటుంది. అందువల్ల, ఒక నిర్దిష్ట విషయం సేవకుని చేతిలోకి వెళ్ళినప్పుడు, అతను దానిని అన్ని పరిస్థితులలో దుర్వినియోగం చేసినందుకు దోషిగా ఉంటాడు , అది యజమానిని హరించే దురుద్దేశాన్ని చూపుతుంది. హరకృష్ణ మహతాబ్ వర్సెస్ ఎంపరర్ AIR (1930) Patna 209 లో ఫజల్ అలీ, J. చెప్పినట్లుగా.

"ఇప్పుడు నా ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే , ప్రతి నిజాయితీ లేకుండా చేసే కేసులో నిందితుడు డబ్బును ఏ ఖచ్చితమైన పద్ధతిలో ఖర్చు చేశాడో లేదా స్వాధీనం చేసుకున్నాడో నిరూపించడం అవసరమని లేదా సాధ్యమని సూచించడం లేదు ; ఎందుకంటే చట్టం ప్రకారం , తాత్కాలిక నిలుపుదల కూడా నేరమే. ,అది నిజాయితీ లేనిది అని అందించినట్లయితే........... నేరపూరిత విశ్వాస ఉల్లంఘన విషయంలో రుజువు చేయవలసిన ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే , నిందితుడు నిజాయితీ లేని ఉద్దేశ్యంతో ప్రవర్తించబడ్డాడా లేదా అనేది. ఉద్దేశ్యానికి సంబంధించిన ప్రశ్న ప్రత్యక్ష రుజువుకు సంబంధించిన విషయం కాదు , ఒక నిర్దిష్ట కేసులో నిందితుడికి నేరం చేయడానికి తప్పు చేసాననే భావన ఉందా లేదా అనేదానిని నిర్ణయించడంలో సాధారణంగా ఉపయోగకరమైన మార్గదర్శకత్వాన్ని అందించే కొన్ని విస్తృత పరీక్షలను కోర్టులు ఎప్పటికప్పుడు నిర్దేశిస్తాయి. నిజాయితీ లేని కేసులలో అందుకున్నట్లు రుజువైన డబ్బును లెక్కించడంలో వైఫల్యం లేదా దాని వినియోగానికి తప్పుడు లెక్కలు ఇవ్వడం సాధారణంగా నిందితులకు వ్యతిరేకంగా బలమైన పరిస్థితిగా పరిగణించబడుతుంది.

సెక్షన్ 5(1)(సి)కింద నేరం అనేది ధనాపహరణంకు సమానం , ఇది ఆంగ్ల చట్టంలో , నిందితుడికి యజమాని లేదా యజమాని లెక్కల లో లేదా యజమాని పేరు మీద ఆస్తిని స్వీకరించినప్పుడు మరియు అది సేవకుడు ఆ ఆస్తిని ఎప్పుడు మోసపూరితంగా దుర్వినియోగం చేస్తాడో అప్పుడు నేరం

పూర్తివుతుంది. (Halsbury's Laws of England, Vol. 10, 3rd Edition, p. 787) లార్నిర్ v. రెక్స్ (1914) AC 221 లో ధనాపహరణం వివరించబడింది మరొకరి ఆస్తిని నిందితులు ఉద్దేశపూర్వకంగా స్వాధీనం చేసుకున్నారు. న్యాయస్థానం, ఆ కేసులో ఇలా చెప్పబడింది , "అతను చేసిన లేదా విస్మరించబడిన దానిలో నిందితుడు అపరాధ మనస్సుతో కదిలించబడ్డాడనే సాక్ష్యం యొక్క న్యాయమైన ఫలితం అయితే తప్ప, నేరం జరిగినట్లు నిర్ధారణకు రాలేము.

కాబట్టి అప్పీలుదారుపై అభియోగాలు మోపబడిన నేరం యొక్క సారాంశం ఏమిటంటే , సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్ యొక్క ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకున్న తర్వాత అతను నిజాయితీగా లేదా మోసపూరితంగా తనకు అప్పగించిన ఆస్తిని లేదా పబ్లిక్ సర్వెంట్‌గా అతని ఆధీనంలో ఉన్న ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు మరియు యజమానికి తెలియకుండా ఆ విషయంను దాచిఉంచాడు , అనగా ఆ ఆస్తి యొక్క సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్ వారికి.

నిందితుడు తన యజమాని వస్తువులతో ఏ విధంగా వ్యవహరించాడో లేదా స్వాధీనం చేసుకున్నాడో నిరూపించడం ప్రతి సందర్భంలోనూ అవసరం లేదా సాధ్యం కాదు. ప్రశ్న ఉద్దేశపూర్వకమైనది మరియు ప్రత్యక్ష రుజువు విషయం కాదు , కానీ అతను అందుకున్న వస్తువులతో అతను ఏమి చేసాడో తప్పుడు లెక్కలు ఇవ్వడం , నిందితునికి వ్యతిరేకంగా బలమైన పరిస్థితులు ఉన్నట్టు పరిగణించవచ్చు. తన యజమాని వస్తువులను దుర్వినియోగం చేసినట్లు అభియోగాలు మోపబడిన సేవకుడి విషయంలో , సేవకుడు వస్తువులను అందుకున్నాడని , అతను తన యజమానికి లెక్కలు చెప్పాల్సిన బాధ్యతలో ఉన్నాడని మరియు చేయలేదని ప్రాసిక్యూషన్ రుజువు చేస్తే దుర్వినియోగం యొక్క క్రిమినల్ నేరం యొక్క అంశాలు స్థాపించబడతాయి.కాబట్టి , లెక్కలలో వైఫల్యం ప్రమాదవశాత్తూ జరిగిన నష్టం వల్ల జరిగితే, సేవకుడికి తెలిసిన వాస్తవాలు, నష్టాన్ని వివరించాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రాసిక్యూషన్ అతనిని నిర్దోషిగా ప్రకటించే అన్ని రక్షణలు లేదా పరిస్థితులను తొలగించడం ఈ దేశ చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యం కాదు. ఈ వాస్తవాలు నిందితులకు తెలిసిన పక్షంలో వాటిని రుజువు చేయాలన్నారు. వాస్తవానికి ప్రాసిక్యూషన్ మొదటి సందర్భంలో ప్రాథమిక కేసును స్థాపించాలి. ఒక అనుమానానికి దారితీసే వాస్తవాలను స్థాపించడం సరిపోదు మరియు ఆ తర్వాత సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 106 ప్రకారం అతని నిర్దోషిత్వాన్ని నిరూపించుకోవాల్సిన బాధ్యత అతనిపై ఉన్నది . హారీస్, సి.జె.,ఎంపరర్ వ ర్సెస్

శాంతా సింగ్ A.I.R.(1944)Lah.338 at P. 346 లో చూడండి, ప్రస్తుత సందర్భంలో అప్పీలుదారు టాటానగర్ నుండి వచ్చిన వస్తువుల సరుకును అందుకున్నాడు. అతను వాటిని తొలగించినట్టు అంగీకరించబడింది మరియు అది సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌ను ఎప్పుడూ చేరుకోలేదని హైకోర్టు ద్వారా కనుగొనబడిందని పేర్కొంది. ఇది అబద్ధమని తేలిన తరువాత ఆయన కోర్టులో వివరణ ఇచ్చారు. మిస్టర్ ఎఫ్‌సి గేరాకు ముందు అతను రైల్వే రసీదుని పోగొట్టుకున్నానని , అందువల్ల సరుకుల డెలివరీని ఎప్పుడూ పొందలేదని ఒక ప్రకటన చేశాడు , అది కూడా అబద్ధం . ఈ పరిస్థితులలో , అతను సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్ యొక్క వస్తువులను నిజాయితీగా దుర్వినియోగం చేశాడని కోర్టు నిర్ధారించడంలో న్యాయబద్ధంగా ఉందని మా అభిప్రాయం. తప్పుడు వివరణ ఇవ్వడం అనేది కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోగల అంశం. **(ఎంపరర్ v. చతుర్ భుజ్ (1935) ILR 15 పాట్నా 108.). రెక్స్ v. విలియం (1836) 7 C. & P. 338 లో. కోల్‌రిడ్జ్, J.**, జ్యూరీని ఈ క్రింది విధంగా అభియోగాలు మోపారు:"

ఖైదీ తన స్థలాన్ని విడిచిపెట్టి , ఐర్లాండ్‌కు వెళ్లిన పరిస్థితులే సాక్ష్యం – ఆమె డబ్బును సముపార్జించుకోవాలని మీరు భావించవచ్చు మరియు ఆమె అలా ఉద్దేశించిందని మీరు భావిస్తే , ఆమె ధనాపహరణంకు పాల్పడినట్లు అని మీరు ఊహించవచ్చు."

మళ్లీ **రెగ్ వి. లించ్ 1854 6 Cox. C.C. 445** లో మూర్, జె., ఇలా అన్నారు:–

"డబ్బు పొందిన తర్వాత , ఖైదీ పరారీలో ఉన్నాడు మరియు అతను కస్టడీలో ఉన్నంత వరకు తిరిగి రాలేదని మీరు అతను . ఈ డబ్బును సముపార్జించడానికి ఉద్దేశించబడిందని ఊహించవచ్చు మరియు అలా అయితే, అతను ధనాపహరణంకు పాల్పడ్డాడు అని ."

అప్పిలెంట్ యొక్క న్యాయవాది కొన్ని నిర్ణయాత్మక కేసులలో కొన్ని పరిశీలనలపై ఆధారపడ్డాడు , ఇది అతని సమర్పణ ప్రకారం , ప్రాసిక్యూషన్ నిందితుడి ద్వారా వస్తువులను పొందడం మాత్రమే కాకుండా, అతను వాటిని తన స్వంత ఉపయోగానికి మార్చుకున్నాడని మరియు అతను ఏ ప్రయోజనం కోసం తీసుకొన్నాడో అది పూర్తి చేయలేదని నిరూపించాలని అతని వాదనకు మద్దతు ఇస్తుంది. **గులాం హైదర్ వర్సెస్ ఎంపరర్ A.I.R. 1938 Lah. 534 ; ఇన్ రీ రామక్కల్ &అదర్స్ AIR 1938 Mad 172; బోలై చంద్ర ఖరా వర్సెస్ బిష్ణు బెజోయ్ శ్రీమణి AIR 1934 Cal.425. భిక్‌చంద్ వర్సెస్ Emperor AIR 1934 Sindh 22; ప్రిట్‌చర్డ్ వర్సెస్ ఎంపరర్ AIR 1928 Lah..382**.

ఈ సమర్పణకలు అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది ఆధారపడిన కేసుల నుండి కూడా మద్దతు లభించదని విస్తృతంగా చెప్పబడింది. అవన్నీ ఒక్కో కేసుకు సంబంధించిన ప్రత్యేక పరిస్థితులపై తీసుకున్న నిర్ణయాలు. గులాం హైదర్ కేసులో **A.I.R. 1938 Lah. 534** రసీదు మరియు లెక్కలలో వైఫల్యం యొక్క రుజువు "దుర్వినియోగం రుజువుకు చాలా దూరం కానీ మొత్తం మార్గం కాదు " అని చెప్పడం ద్వారా ప్రతిపాదన అర్హత పొందింది. ఆ సందర్భంలో రసీదులు నమోదు చేసిన పుస్తకాలు మా ముందు సమర్పించబడలేదు మరియు "స్పష్టమైన ఖాతాలు " లేకపోవడం, రామక్కల్ కేసులో **A.I.R.1938 Mad. 172** నిందితుడు ఒక పిల్లవాడికి దొరికిన కరెన్సీ నోటును స్వీకరించాడు మరియు 'కేవలం దుర్వినియోగం చేయాలనే ఉద్దేశ్యం లేదా ఆ దిశగా సిద్ధపడటం కూడా నేరం కాదని నిర్ధారించబడింది. అభియోగాన్ని కొట్టివేయడం కోసం ఇంటర్మీడియట్ దశలో హైకోర్టుకు వచ్చిన కేసు , హైకోర్టు అలా చేయలేదు. బోలాయి చంద్ర ఖారా **AIR 1934 Cal, 425** కేసు నేరారోపణకు,నమ్మకద్రోహం యొక్క నేరారోపణకు ఒక మూలకానికి సంబంధించిన రుజువు సరిపోదని మరియు గోమాస్త ద్వారా సేకరించిన డబ్బు చెల్లించనందుకు రుజువు తప్పనిసరిగా ప్రాసిక్యూషన్ ద్వారా అందించాలని మాత్రమే నొక్కి చెప్పింది. భిక్‌చంద్ **A.I.R.1934** Sindh 22 కేసులో నిందితుడు అందుకున్న డబ్బును చెల్లించనందుకు రుజువుపై మాత్రమే "దుర్వినియోగం జరిగిందనే భావన ఏర్పడుతుంది "అని నిర్ధారించబడింది. ప్రిట్‌చర్డ్ **AIR 1928 Lah. 382** కేసు లో కూడా ప్రాసిక్యూషన్ చెల్లింపులు జరగలేదని చూపుతున్న ఖాతా పుస్తకాలను అందించలేదు.ఈ నిర్ణయాలన్నీ వారి విచిత్రమైన వాస్తవాలకు మాత్రమే పరిమితం చేయబడాలి మరియు వాటి అంతిమ విశ్లేషణలో అప్పీలుదారు వాదించిన ప్రతిపాదనకు మద్దతు ఇవ్వదు.

ఈ కేసులో ప్రాసిక్యూషన్ రుజువు చేసిన విషయం ఏమిటంటే , అప్పీలుదారు సరుకులను అక్టోబర్ 2 మరియు 3 తేదీల్లో డెలివరీ తీసుకున్నాడు. రైల్వే సైడింగ్ నుండి అతను ఈ వస్తువులను తొలగించినట్టు ప్రమాణ పూర్వకంగా చెప్పిన అతని వాంగ్మూలం చూపిస్తుంది. ఈ తొలగింపు గేట్ పాస్‌ల రూపంలో డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యం ద్వారా కూడా నిరూపించబడింది. సెంట్రల్ ట్రాక్టర్ ఆర్గనైజేషన్‌కు సరుకులు చేరలేదనడానికి రుజువు కూడా ఉంది. ఈ వస్తువులను సెలూన్ సైడింగ్‌కు తరలించినట్లు అప్పీలుదారు వివరణ ఇచ్చారు. ఈ వివరణ ఆమోదించబడలేదు. మొదటి సందర్భంలో అప్పీలుదారు తాను సరుకులను డెలివరీ చేయలేదని తప్పుడు వివరణ ఇచ్చారని ప్రాసిక్యూషన్ నిరూపించింది. అతను డ్యూటీకి

గైర్హాజరయ్యాడు మరియు ఇన్‌చార్జి ఆఫీసర్ చేత పిలవవలసి వచ్చింది. అతను సెలూన్ సైడింగ్‌కు కొరకు తొలగించినట్టు వాదన చేశాడు , అది ఆమోదించబడలేదు. ప్రాసిక్యూషన్ వస్తువులను అప్పీలుదారు ఒక గుర్బచన్ సింగ్‌కు ఇవ్వడం ద్వారా వాటిని డిస్పోస్ చేసినట్టు రుజువు చేయడానికి కూడా పూనుకుంది , అతను వాటిని అమర్ సింగ్ ప్రాంగణంలో ఉంచాడు మరియు కొన్ని ఉక్కు వస్తువులను అక్కడ నుండి స్వాధీనం చేసుకున్నారు, కాని ప్రాసిక్యూషన్ గుర్బచన్‌ను హాజరుపరచలేదు లేదా వస్తువులు అప్పీలుదారు ద్వారా డెలివరీ చేయబడిన సరుకులో భాగమని నిరూపించబడలేదు. వస్తువులు దుర్వినియోగం చేయబడిన విధానాన్ని ప్రాసిక్యూషన్ నిరూపించడం చట్టం ప్రకారం అవసరం లేదా సాధ్యం కానట్లయితే , అది నిరూపించడానికి నిర్దేశించిన వాస్తవాలను నిరూపించడంలో ప్రాసిక్యూషన్ వైఫల్యం తక్కువ ఔచిత్యాన్ని కలిగి ఉంటుంది. ఈ ప్రశ్న అప్పీలుదారు యొక్క ఉద్దేశ్యంపై మాత్రమే ఉంటుంది మరియు పైన పేర్కొన్న పరిస్థితులు , అప్పీలుదారు అతను చేసిన లేదా చేయడానికి విస్మరించబడిన దానిలో అపరాధ మనస్సుతో కదిలినట్లు చూపుతాయి.

మా అభిప్రాయం ప్రకారం , అప్పీలుదారు సరైన విధంగా దోషిగా నిర్ధారించబడ్డాడు మరియు మేము ఈ అప్పీల్‌ను కొట్టివేశాము.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.